

।।श्रीः।।

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

दर्शन-विद्याशाखा

काश्मीरशैवदर्शन-आचार्य-प्रथमवर्षस्य पाठ्यक्रमः

प्रथमसत्रार्धम् (आचार्य-प्रथमवर्षम्)

पत्रसङ्केतः DSCC 16

आधारग्रन्थः - शिवदृष्टिः (आदितः तृतीयाह्निकपर्यन्तम् उत्पलवृत्तिसहितञ्च), शिवाद्वयवादस्य ऐतिहसिकं
अध्ययनम्

यूनिट	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	काश्मीरशैवदर्शनस्य इतिहासः आचार्यपरम्परा च	1	16-20
2	शिवदृष्टिः प्रथममाह्निकम्	1	16-20
3	शिवदृष्टिः द्वितीयमाह्निकम्	1	16-20
4	शिवदृष्टिः तृतीयमाह्निकम्	1	16-20

सङ्गतिः - काश्मीरशैवदर्शनस्य तार्किकप्रथायाः आदिमस्वरूपस्य आधारतन्त्रस्य च अध्ययनाय अस्य
पत्रस्य चर्चा कल्पते।

फलतांशः - शिवदृष्टिः काश्मीरशैवदर्शनस्य सर्वप्रथमः ग्रन्थः अस्ति यः दार्शनिकरीतिरूपे निबद्धोस्ति अतः
अस्य पत्रस्य अध्ययनानन्तरं छात्राः काश्मीरशैवदर्शनस्य तार्किकविवेचनावगाहने समर्थाः भविष्यन्ति।
शिवाद्वयवादस्य ऐतिहसिकं स्वरूपं ज्ञात्वा छात्राणां मनसि अस्य दर्शनस्य आधारतन्त्रस्य विकासः जायते !

(आचार्य-प्रथमवर्षम्, काश्मीरशैवदर्शनम्, प्रथमसत्रार्धम्)

पत्रसङ्केतः DSCC 17

आधारग्रन्थः - ईश्वरप्रत्यभिज्ञाविमर्शिनी (ज्ञानाधिकारे आदितः चतुर्थाह्निकपर्यन्ता)

यूनिट	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	उपोद्धातः	1	16-20
2	पूर्वपक्षविवृतिः	1	16-20
3	परदर्शनानुपपत्तिः	1	16-20
4	स्मृतिशक्तिनिरूपणम्	1	16-20

सङ्गतिः - काश्मीरशैवदर्शनस्य परतत्त्वस्य स्मृतिशक्तेः निरूपणम्। प्रत्यभिज्ञायाः प्रयोजनकथनञ्च ।

फलितांशः - अस्य पत्रस्याध्ययनानन्तरं छात्राः काश्मीरशैवदर्शनस्य प्रौढतार्किकप्रथायाः परिचयं वेदिष्यन्ति, मनसि शास्त्रप्रणाल्याः विकासः जायते।

(आचार्य-प्रथमवर्षम्, काश्मीरशैवदर्शनम्, प्रथमसत्रार्थम्)

पत्रसङ्केतः DSCC 18

आधारग्रन्थः - तन्त्रसारः (आदितः दशाह्निकं यावत्)

यूनिट	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	विज्ञानभेदप्रकाशनतः शाम्भवोपायप्रकाशनं यावत्	1	16-20
2	शाक्तोपायप्रकाशनतः आणवोपायप्रकाशनं यावत्	1	16-20
3	कालाध्वप्रकाशनतः देशाध्वप्रकाशनं यावत्	1	16-20
4	तत्त्वस्वरूपप्रकाशनतः कलाध्वप्रकाशनं यावत्	1	16-20

सङ्गतिः - ज्ञानाज्ञानमीमांसायाः उपायप्रक्रियायाः च दिग्दर्शनम् ।

फलितांशः - काश्मीरशैवदर्शनस्य आगमिकशब्दावल्याः बोधनम्।

काश्मीरशैवदर्शनस्य तन्त्रप्रक्रियायाः अवबोधनम् आगमिकसिद्धान्तानां परिचयश्च ।

(आचार्य-प्रथमवर्षम्, काश्मीरशैवदर्शनम्, प्रथमसत्रार्थम्)

पत्रसङ्केतः DSCC 19

आधारग्रन्थः - अभिनवगुप्तदशस्तोत्री

यूनिट	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	अनुत्तराष्टिकास्तोत्रतः महोपदेशविंशतिकं यावत्	1	16-20
2	क्रमस्तोत्रतः देहस्थदेवताचक्रस्तोत्रं यावत्	1	16-20
3	अनुभवनिवेदनतः रहस्यपञ्चदशिकां यावत्	1	16-20
4	पञ्चश्लोकिस्तोत्रतः परमार्थचर्चा यावत्	1	16-20

सङ्गतिः - अभिनवगुप्तपादाचार्यस्य स्तोत्राणां दार्शनिकमध्ययनमत्रापेक्षितम् ।

फलितांशः - काश्मीरशैवदर्शनस्य भक्तिपरम्परायाः दार्शनिकस्वरूपस्यावबोधनं रसानुभूतिश्च ।

(अभिनवगुप्तदशस्तोत्री – रमाकान्त पाण्डेय ; जगदीश संस्कृत पुस्तकालय, जयपुर)

(आचार्य-प्रथमवर्षम्, काश्मीरशैवदर्शनम्, द्वितीयसत्रार्थम्)

द्वितीयसत्रार्थम्

पत्रसङ्केतः DSCC 20

आधारग्रन्थः - शिवदृष्टिः (चतुर्थाह्निकतः सप्तमाह्निकपर्यन्तम् उत्पलवृत्तिसहितञ्च)

यूनिट	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	शिवदृष्टिः चतुर्थमाह्निकम्	1	16-20
2	शिवदृष्टिः पञ्चममाह्निकम्	1	16-20
3	शिवदृष्टिः षष्ठमाह्निकम्	1	16-20
4	शिवदृष्टिः सप्तममाह्निकम्	1	16-20

सङ्गतिः - काश्मीरशैवदर्शनस्य तार्किकप्रथायाः आदिमस्वरूपस्य अध्ययनाय अस्य पत्रस्य चर्चा कल्पते।

फलितांशः - शिवदृष्टिः काश्मीरशैवदर्शनस्य सर्वप्रथमः ग्रन्थः अस्ति यः दार्शनिकरीतिरूपे निबद्धोस्ति अतः अस्य पत्रस्य अध्ययनानन्तरं छात्राः काश्मीरशैवदर्शनस्य तार्किकविवेचनावगाहने समर्थाः भविष्यन्ति।

(आचार्य-प्रथमवर्षम्, काश्मीरशैवदर्शनम्, द्वितीयसत्रार्थम्)

पत्रसङ्केतः DSCC 21

आधारग्रन्थः - ईश्वरप्रत्यभिज्ञाविमर्शिनी (ज्ञानाधिकारे पञ्चमाह्निकतः ज्ञानाधिकारसमाप्तिपर्यन्ता)

यूनिट	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	ज्ञानशक्तिनिरूपणम्	1	16-20
2	अपोहनशक्तिनिरूपणम्	1	16-20
3	एकाश्रयनिरूपणम्	1	16-20
4	माहेश्वर्यनिरूपणम्	1	16-20

सङ्गतिः - परतत्त्वस्य ज्ञानशक्तेः अपोहनशक्तेश्च निरूपणपुरस्सरं माहेश्वर्यनिरूपणम् अत्र अपेक्ष्यते।

फलितांशः - काश्मीरशैवदर्शनस्य परतत्त्वस्य दार्शनिकं स्वरूपं ज्ञात्वा छात्राः स्मृत्यपोहनादिशक्तीनाम् अवबोधने समर्थाः भविष्यन्ति।

(आचार्य-प्रथमवर्षम्, काश्मीरशैवदर्शनम्, द्वितीयसत्रार्थम्)

पत्रसङ्केतः DSCC 22

आधारग्रन्थः - आधारग्रन्थः - तन्त्रसारः (एकादशाह्निकतः ग्रन्थसमाप्तिपर्यन्तः)

यूनिट	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	शक्तिपातप्रकाशनतः स्नानप्रकाशनं यावत्	1	16-20
2	समयिदीक्षाप्रकाशनतः पुत्रकदीक्षाप्रकाशनं यावत्	1	16-20
3	सप्रत्ययदीक्षातः अभिषेकप्रकाशनं यावत्	1	16-20
4	श्राद्धदीक्षातः कुलयागप्रकाशनं यावत्	1	16-20

सङ्गतिः - अस्मिन् पत्रे काश्मीरशैवदर्शनस्य पारम्परिकदीक्षाप्रक्रियायाः स्वरूपम् अध्ययनाय कल्पते।
फलतांशः - अस्य पत्रस्य अध्ययनानन्तरं छात्राः शैवागमपरम्परायाः शिक्षापद्धत्याः सांस्कृतिकम्
ऐतिहासिकम् आगमिकप्रक्रियापक्षञ्च वेदिष्यन्ति।

(आचार्य-प्रथमवर्षम्, काश्मीरशैवदर्शनम्, द्वितीयसत्रार्थम्)

पत्रसङ्केतः DSCC 23

आधारग्रन्थः - स्पन्दकारिका (कल्लटवृत्तिसहिता), परमार्थसारः (मूलमात्रम्)

यूनिट	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	होरा
1	स्वरूपस्पन्दः	1	16-20
2	सहजविद्योदयतः विभूतिस्पन्दपर्यन्तम्	1	16-20
3	परमार्थसारः (आदितः पञ्चाशत् कारिकां यावत्)	1	16-20
4	परमार्थसारः (एकपञ्चाशत्-कारिकातः ग्रन्थसमाप्तिपर्यन्तम्)	1	16-20

सङ्गतिः - अस्मिन् पत्रे काश्मीरशैवदर्शनस्य स्पन्दसिद्धान्तस्य विवेचनास्वरूपं तत्त्वमीमांसायाः विवेचनं च अध्ययनाय कल्पते।

फलितांशः - अस्य पत्रस्य अध्ययनानन्तरं छात्राः काश्मीरशैवदर्शनस्य स्पन्दसम्प्रदायस्य मूलविवेचनापक्षं तत्त्वमीमांसाप्रक्रियापक्षञ्च वेदिष्यन्ति।

इति शिवम्